

OBSAH

Úvod vydavatelův 13

První část: Krize věd jako výraz radikální životní krize evropského lidství 25

§ 1. Existuje vskutku krize věd při jejich stálých úspěších? . 25

§ 2. Pozitivistická redukce ideje vědy na pouhou vědu o faktech. „Krize“ vědy jako ztráta jejího životního významu . . . 27

§ 3. Zdůvodnění autonomie evropského lidství novou koncepcí ideje filosofie v renesanci 29

§ 4. Selhání nové, zprvu úspěšné vědy a jeho nevysvětlený motiv 32

§ 5. Ideál univerzální filosofie a proces jeho vnitřního rozkladu 33

§ 6. Dějiny novověké filosofie bojem za smysl člověka . . . 36

§ 7. Záměr zkoumání obsažených v tomto spise 38

Druhá část: Vysvětlení vzniku novověkého protikladu mezi fyzikalistickým objektivismem a transcendentálním subjektivismem . . 41

§ 8. Původ nové ideje univerzality věd v přebudované matematice 41

§ 9. Galileiho zmatematizování přírody 43

a) „Čistá geometrie“ 44

b) Základní myšlenka Galileiho fyziky: příroda jako matematické universum 48

c) Problém matematizovatelnosti „náplní“ 54

d) Motivace Galileiho pojetí přírody 58

e) Ověřovací charakter základní přírodovědecké hypotézy .	62
f) Problém smyslu přírodovědeckého „vzorce“	64
g) Vyprázdnění smyslu matematické přírodovědy v „technizaci“	67
h) Předvědecký přirozený svět jako zapomenutý základ smyslu přírodovědy	70
i) Osudná nedorozumění jako důsledky nejasnosti o smyslu matematizace	75
j) Zásadní význam, který má problém původu matematické přírodovědy	78
k) Metodická charakteristika našeho výkladu	79
§ 10. Vznik dualismu z příkladnosti vládnoucí přírodovědy. Racionalita světa „more geometrico“	81
§ 11. Dualismus jako důvod nepostižitelnosti problémů rozumu, jako předpoklad specializace věd, jako základ naturalistické psychologie	83
§ 12. Povšechná charakteristika novodobého fyzikalistického racionalismu	86
§ 13. První těžkosti fyzikalistického naturalismu v psychologii: nepostižitelnost výkonné subjektivity	89
§ 14. Předjímající charakteristika objektivismu a transcendentálního. Zápolení obou těchto idejí jako smysl novověkých dějin ducha	90
§ 15. Úvaha o metodě našeho historického způsobu zkoumání .	92
§ 16. Descartes zakladatelem jak novodobé ideje objektivistického racionalismu, tak i transcendentálního motivu, rozbíjejícího tento racionalismus	95
§ 17. Descartův návrat k „ego cogito“. Vysvětlení smyslu karteziánské epoché	96
§ 18. Mylná Descartova sebeinterpretace: psychologické zfalšování čistého ego, získaného při epoché	100
§ 19. Descartův přednostní zájem na objektivismu důvodem mylné sebeinterpretace	103
§ 20. „Intencionalita“ u Descarta	105

§ 21. Descartes východiskem obou vývojových linií: racionalismu i empirismu	105
§ 22. Lockova naturalisticko-gnoseologická psychologie	106
§ 23. Berkeley. — Psychologie Davida Huma jako fikcionalistická teorie poznání: „krach“ filosofie a vědy	109
§ 24. Pravý filosofický motiv ukrytý v protismyslu Humovy skepse: otřesení objektivismu	111
§ 25. „Transcendentální“ motiv v racionalismu: Kantova koncepce transcendentální filosofie	113
§ 26. Předběžná úvaha o našem vůdčím pojmu „transcendentálna“	120
§ 27. Kantova filosofie a filosofie jeho následovníků v perspektivě našeho vůdčího pojmu „transcendentálna“. Úkol kritického vyrovnání	121

Třetí část: Ujasnění transcendentálního problému a funkce psychologie ve vztahu k tomuto problému 124

A. Cesta k fenomenologické transcendentální filosofii tážáním počínajícím u bezprostředně daného předvědeckého světa našeho života

§ 28. Nevyslovený Kantův „předpoklad“: samozřejmě platný svět našeho životního prostředí	124
§ 29. Předvědecký svět našeho života lze zpřístupnit jako říši subjektivních fenoménů ponechaných v „anonymitě“	133
§ 30. Nedostatek názorně vykazující metody důvodem Kantových mytických konstrukcí	135
§ 31. Kant a nedostatečnost tehdejší psychologie. Neujasněnost rozdílu mezi transcendentální subjektivitou a duší	138
§ 32. Skrytá pravda, která je v Kantově transcendentální filosofii možná obsažena: problém „nové dimenze“. Antagonismus „povrchového“ a „hlubinného“ života	140
§ 33. Problém „předvědeckého světa našeho života“ jako dílčí problém obecného problému objektivní vědy	142
§ 34. Expozice problému vědy o předvědeckém světě našeho života	145
a) Rozdíl mezi objektivní vědou a vědou vůbec	145
Využití subjektivně relativních zkušeností objektivními vědami a věda o nich	147

c) Je subjektivno ve své relativitě předmětem psychologie?	148
d) Předvědecký svět našeho života universem principiální názornosti, „objektivně pravý“ svět principiálně nenázornou „logickou“ substrukcí	149
e) Objektivní vědy jako subjektivní výtvoři zvláštní teoretickologické praxe a jako složka plně konkrétnosti předvědeckého světa našeho života	151
f) Problém předvědeckého světa není dílčí, ale naopak univerzální filosofický problém	154
§ 35. Analytika transcendentální epoché. Na prvním místě: epoché od objektivní vědy	157
§ 36. Jak se svět našeho života může stát po epoché od objektivních věd tématem vědy? Zásadní rozlišení objektivně logického apriori od apriori předvědeckého světa	160
§ 37. Formálně nejobecnější struktury předvědeckého světa: věc a svět na jedné, vědomí o věci na druhé straně	164
§ 38. Dva základní způsoby, jak možno předvědecký svět učinit tématem zkoumání: naivně přirozený postoj a idea důsledně reflexivního zaměření na modalitu subjektivního způsobu danosti přirozeného světa a jeho objektů	166
§ 39. Osobitost transcendentální epoché jako totální změny přirozeného životního postoje	170
§ 40. Těžkosti spojené s pravým smyslem provedení totální epoché. Nebezpečí svodu chápat ji mylně jako postupné vyřazování všech jednotlivých platností	171
§ 41. Pravá transcendentální epoché umožňuje „transcendentální redukci“ — odkrytí a prozkoumání transcendentální korelace mezi světem a vědomím o světě	174
§ 42. Konkrétní nárys cest skutečně provedené transcendentální redukce jakožto úloha	175
§ 43. Charakteristika nové cesty k redukci a její rozlišení od „karteziánské cesty“	176
§ 44. Svět našeho života jako téma teoretického zájmu určeného univerzální epoché, která suspenduje realitu věcí kolem nás	178
§ 45. Danosti smyslového nazírání čistě jako takového v počátečním stadiu konkrétního výkladu	179

§ 46. Univerzální korelační apriori	181
§ 47. Naznačení dalších směrů výzkumu: základní subjektivní fenomény kinesteze, proměny platnosti, vědomí horizontového a zespolečnění zkušenosti	183
§ 48. Každé jsoucno jakéhokoli smyslu a jakéhokoli regionálního okrsku jako index systému subjektivních korelátů	187
§ 49. Předběžný pojem transcendentální konstituce jako „originálního formování smyslu“. Exemplární omezenost provedených rozborů. Náznak dalších výkladových horizontů	190
§ 50. Prvé uspořádání zpracovávaných problémů pod tituly: Ego-cogito-cogitatum	193
§ 51. Úkol „ontologie předvědeckého světa našeho života“	196
§ 52. Vynořují se paradoxní nesrozumitelnosti. Nutnost opětovného radikálního zamyšlení	198
§ 53. Paradox lidské subjektivity: je subjektem pro svět a zároveň objektem ve světě	202
§ 54. Vyřešení paradoxu	205
a) My jako lidé a my jako subjekty v poslední instanci odpovědné za výkony svých funkcí	205
b) Já jako pra-já konstituují horizont transcendentálních druhých „já“ jako spolusubjektů transcendentální intersubjektivity, která konstituuje svět	207
§ 55. Zásadní oprava naší první epoché její redukcí na absolutně jedinečné a v poslední instanci fungující ego	210

B. Cesta k fenomenologické transcendentální filosofii z psychologie

§ 56. Charakteristika filosofického vývoje po Kantovi z hlediska zápasu mezi fyzikalistickým objektivismem a neustále znovu se ohlašujícím „transcendentálním motivem“	214
§ 57. Osudná roztržka transcendentální filosofie a psychologie	221
§ 58. Příbuznost a rozdílnost psychologie a transcendentální filosofie. Psychologie jako sféra rozhodování	227
§ 59. Rozbor obratu z psychologického do transcendentálního postoje. Psychologie „před“ fenomenologickou redukcí a „po“ ní. (Problém „vproudění“)	232

- § 60. Důvod, proč psychologie selhala: dualistické a fyzikalistické předpoklady 234
- § 61. Psychologie v napětí mezi objektivisticky filosofickou ideou vědy a mezi empirickým postupem. Neslučitelnost obou směrů psychologického bádání (psychofyzického postupu a „psychologie na základě vnitřní zkušenosti“) 237
- § 62. Předběžná úvaha o tom, jak je absurdní zásadně stavět duše a tělesa na roveň jako reality: zdůraznění principiálního rozdílu časovosti, kauzality a individuace u přírodní věci a u duše 239
- § 63. Problematicnost pojmů „vnější“ a „vnitřní zkušenost“. Proč zakoušení tělesné věci v každodenním životě není jako zkušenost o „pouhém subjektivismu“ doposud tématem psychologie? 243
- § 64. Karteziánský dualismus jako důvod paralelizace. Ve schématu „věda popisná a věda vysvětlující“ má oprávnění jen formálně nejobecnější rys 244
- § 65. Zkouška oprávněnosti empiricky zdůvodněného dualismu tím, že se vžijeme do faktického postupu psychologů a fyziologů 248
- § 66. Svět obecné zkušenosti, jeho regionální typika a možné univerzální abstrakce v něm: „příroda“ jako korelát univerzální abstrakce, problém „doplňující abstrakce“ 250
- § 67. Dualismus zkušenostně zdůvodněných abstrakcí. Další historická působnost empiristické koncepce (od Hobbese po Wundta.) Kritika empirismu dat 253
- § 68. Úkol čistého výkladu vědomí jako vědomí: univerzální problematika intencionality. (Brentanův pokus o reformu psychologie) 256
- § 69. Základní psychologická metoda „fenomenologicko-psychologické redukce“. (První charakteristika: 1. Intencionální vztahování a epoché; 2. Stupně deskriptivní psychologie; 3. Zavedení „nezaujatého diváka“) 258
- § 70. Těžkosti psychologické abstrakce. (Paradox „intencionálního předmětu“, intencionální prafenomén „smyslu“) 264
- § 71. Nebezpečí mylného chápání „univerzality“ fenomenologicko-psychologické epoché. Rozhodující význam jejího správného pochopení 267

§ 72. Poměr transcendentální psychologie k transcendentální fenomenologii jako vlastní přístup k čistému sebepoznání. Definitivní odstranění objektivistického ideálu ve vědě o duši	280
§ 73. „Závěr“: Filosofie jako radikální sebeujasnění lidstva, jako sebeuskutečnění rozumu	289

Doplňující texty

A. Pojednání

Věda o realitách a idealizace. Matematizace přírody	299
Přírodovědný a duchovědný postoj. Naturalismus, dualismus a psychofyzická psychologie	313
Krise evropského lidství a filosofie	332

B. Přílohy

Příloha I,	ke kapitole 9, str. 43	365
Příloha II,	ke kapitole 9a, str. 44	374
Příloha III,	ke kapitole 9a, str. 44	383
Příloha IV,	ke kapitole 12, str. 86	410
Příloha V,	ke kapitole 16, str. 95	415
Příloha VI,	ke kapitole 16, str. 95	427
Příloha VII,	ke kapitole 18, str. 100	438
Příloha VIII,	ke kapitole 18, str. 100	441
Příloha IX,	ke kapitole 20, str. 105	445
Příloha X,	ke kapitole 21, str. 105	446
Příloha XI,	ke kapitole 23, str. 109	461
Příloha XII,	ke kapitole 23, str. 109	463
Příloha XIII,	Třetí část „Krise“, str. 124	464
Příloha XIV,	ke kapitole 28, str. 124	478
Příloha XV,	ke kapitole 28, str. 124	483
Příloha XVI,	ke kapitole 29, str. 133	489
Příloha XVII,	ke kapitole 33, str. 142	492
Příloha XVIII,	ke kapitole 34, str. 145	498
Příloha XIX,	ke kapitole 34e, str. 151	501
Příloha XX,	ke kapitole 39, str. 170	503
Příloha XXI,	Finkova Příloha k problému nevědoma, ke kapitole 46, str. 181	509

Příloha XXII,	ke kapitole 62, str. 239	. . . . .	512
Příloha XXIII,	ke kapitole 65, str. 248	. . . . .	518
Příloha XXIV,	ke kapitole 73, str. 289	. . . . .	522
Příloha XXV,	ke kapitole 73, str. 289	. . . . .	528
Příloha XXVI,	ke kapitole 73, str. 289	. . . . .	542
Příloha XXVII,	ke kapitole 73, str. 289	. . . . .	544
Příloha XXVIII,	ke kapitole 73, str. 289	. . . . .	549
Příloha XXIX	Finkův „Nástin pokračování Krize“,	. . . . .	555
Rejstřík	. . . . .	. . . . .	559